

CEPOS
Landgreven 3, 3. sal
1301 København K
Tlf.: 33 45 60 30

Retssikkerhedsfonden
Østergade 1, 1. sal
1100 København K
Tlf.: 33 15 30 70

15.08.2009

Hr. Statsminister
Lars Løkke Rasmussen

Kære statsminister

CEPOS og Retssikkerhedsfonden har besluttet at henvende os til regeringen i følgende anledning:

Vi er efter vore vedtægter forpligtet til at medvirke til at sikre retsstatslige og retssikkerhedsmæssige principper i vort samfund. Af den grund har vi i de senere år fulgt lovgivningen for så vidt angår mere grundlæggende principper, der berører disse dele af det danske samfund.

Af særlig interesse har naturligvis været den såkaldte antiterrorlovgivning først og fremmest fra henholdsvis 2002 og 2006, gennemført i anledning af blandt andet angrebene på New York og Washington i 2001.

Vi har haft fuld forståelse for, at en ekstraordinær situation af denne karakter kan berettige og nødvendiggøre ekstraordinære skridt.

En del af de foreslåede og vedtagne ændringer i retstilstanden blev mødt med kritik eller spørgsmålstegn, med hensyn til om de ikke på trods af den ekstraordinære situation var for vidtgående og i denne forbindelse undertiden for uklare.

I løbet af forslagernes behandling i folketinget i 2006 for så vidt angår antiterrorpakke 2 foretog flertallet en række præciseringer, men fandt dog for så vidt angår justitsministerens forslag (ændring af straffeloven, retsplejeloven og forskellige andre love) anledning til at understrege, at man med tilfredshed havde noteret sig at ”justitsministeren i folketingssamlingen 2009/10 – dvs. tre år efter lovforslagets gennemførelse – vil give retsudvalget en orientering om erfaringerne med de foreslåede nye regler”. Dette må på den foreliggende baggrund siges at være et tilfredsstillende og vigtigt løfte, idet at det derved markeres, at de gennemførte foranstaltninger var af ekstraordinær karakter og derfor fortjente en særlig opmærksomhed. CEPOS og Retssikkerhedsfonden ser derfor frem til denne orientering, som justitsministeren på regeringens vegne vil give folketinget.

Imidlertid vedrører det afgivne løfte kun justitsministerens område, og det vedrører kun antiterrorpakke 2 (2006).

Antiterrorpakken fra 2002 og enkelte andre tiltag vedrørte imidlertid samme emneområder, og der er næppe tilstrækkelig anledning til ikke at medtage disse foranstaltninger i en vurdering af erfaringerne. De samme betragtninger gør sig gældende for så vidt angår foranstaltninger rettet mod terror vedtaget på forslag af andre ministerier, fx erhvervsministeriet, integrationsministeriet og videnskabsministeriet. Det drejer sig fx om hvidvaskning af penge, logning af telekommunikation og udlændingelovgivning.

En del af disse forskrifter er givet til opfyldelse af internationale forpligtelser. Det mindsker imidlertid ikke behovet for en statusopgørelse og en vurdering. Som erfaringen har vist, kan også internationale forskrifter tiltrænge revision. Det gælder for eksempel principperne omkring de såkaldte sanktionslister, som med rette også af den danske regering har været kritiseret på grund af manglende retssikkerhed.

På denne baggrund opfordrer vi regeringen til, som en naturlig følge af, at det, der er vedtaget som noget ekstraordinært, ikke uden videre skal udvikle sig til at være ordinært og permanent, at give en orientering om erfaringerne med antiterrorlovgivningen som helhed i perioden fra år 2002. Det bemærkes i den forbindelse at vurderingen af lovgivningen og orienteringen til folketinget naturligvis kan begrænses til særligt omdiskuterede områder, eller områder hvor erfaringerne klart har vist, at overvejelser om en revision bør komme på tale. Som eksempler på at justeringer (som et naturligt led i en omfattende lovgivningsproces) kan vise sig nyttige eller nødvendige, kan vi henvise til lov nr. 209 af 2009 om domstolsprøvelse af udviste udlændinge, og højesterets afgørelse i ”Fighters and Lovers” sagen, hvor ubetingede straffe blev ændret til betingede, blandt andet fordi den relevante bestemmelse (straffelovens § 114b) ”har givet anledning til tvivl”.

Det vil også være en fordel at have gennemført en vurdering af erfaringer før en evt. udvidelse af de relevante bestemmelsers område. Som et eksempel herpå kan nævnes udvidelsen af adgangen til telefonaflytninger, jf. lov nr. 124, 2009.

Det bemærkes i den forbindelse at vore organisationer i begyndelsen af næste folketingssamling vil afholde en konference, hvor vi vil fremhæve områder, der efter vores opfattelse især tiltrænger en gennemgang af erfaringerne henblik på eventuelle justeringer.

Vi håber meget at regeringen vil se velvilligt på vore ønsker, og vi håber, at vi kan være bidragydende og inspirerende ved en sådan lovgennemgang, som vi anser for særdeles vigtig for det danske samfund.

Med venlig hilsen

CEPOS
Jacob Mchangama, chefjurist

Retssikkerhedsfonden
Ole Espersen, formand